

Økonomi- og Indenrigsministeriet
Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

**Regionsrådets udtalelse til Økonomi- og Indenrigsministeriet
og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse vedr.
Statsrevisorernes Beretning nr. 7/2014 om forskningsmidler
på hospitalerne**

Dato 16-4-2015

Anette Kristensen

Tel. +4578410472

Anette.Kristensen2@stab.rm.dk

1-31-78-1-14

Regionsrådet for Region Midtjylland har 29. april 2015 behandlet Statsrevisorernes Beretning om forskningsmidler og Statsrevisorernes bemærkninger hertil.

Side 1

Statsrevisorerne anmodede i januar 2014 Rigsrevisionen om at undersøge regionernes forvaltning af forskningsmidler for perioden 2009-2013. Rigsrevisionens beretning til Statsrevisorerne om forskningsmidler på hospitalerne blev fremlagt den 25. februar 2015.

Statsrevisorerne udtalte: *"Statsrevisorerne kritiserer skarpt hospitalernes forvaltning af eksterne forskningsmidler, som er udtryk for en særegen forvaltningskultur, hvor man ikke har tilstrækkeligt fokus på at overholde gældende retningslinjer. Statsrevisorerne kritiserer, at regionernes tilsyn har været helt utilstrækkeligt. Statsrevisorerne har særligt hæftet sig ved risikoen for, at de eksterne forskningsmidler ikke anvendes til formålet, og ved, at Statsforvaltningen har udført et for passivt tilsyn med forvaltningen af forskningsmidlerne – selv i de tilfælde hvor regionernes revisorer gentagne gange har påpeget problemer med regionernes regnskabsforvaltning og forvaltning af forskningsmidler."*

Økonomi- og Indenrigsministeriet har anmodet regionsrådet om at forholde sig til beretningens indhold, konklusioner og statsrevisorernes bemærkninger, herunder hvilke foranstaltninger og overvejelser som beretningen giver anledning til.

Regionsrådets generelle bemærkninger:

Rigsrevisionens stikprøve af bilag for perioden 2009 – 2013 tog udgangspunkt i de samme bilag, som Region Midtjylland selv undersøgte i foråret 2014. Det fremgår ikke af Rigsrevisionens

beretning til Statsrevisorerne, at Region Midtjylland selv har foretaget en stor undersøgelse. Regionen noterer, at konklusionerne er generelle og at de ikke lægger vægt på substansen, men på overtrædelse af formelle dokumentationskrav. I forbindelse med Region Midtjyllands undersøgelse viste det sig, at manglende dokumentation kunne fremskaffes. Rigsrevisionens beretning til Statsrevisorerne synes ikke at kvittere for regionens eget initiativ til undersøgelsen og revision af vejledning og retningslinjer for administration af forskningsmidler.

Regionsrådets konkrete bemærkninger til statsrevisorernes kritik:

Statsrevisorernes kritik er baseret på nedenstående punkter:

1. At hospitalernes ledelse og interne kontroller i alt for mange tilfælde ikke har sikret, at basale retningslinjer for anvendelse af forskningsmidlerne er blevet fulgt, fx godkendelse af udgiftsbilags formål og relevans.
2. At styringen af forskningsprojekterne er uigennemsigtig, fordi nye og gamle forskningsmidler blandes sammen, og projekter kan henstå inaktive over flere år.
3. At hospitalerne ikke i tilstrækkelig grad adskiller omkostningerne til forskning fra omkostninger til den almindelige drift. Regionerne og hospitaler har således ikke sikkerhed for, at relevante direkte og indirekte omkostninger bliver dækket. Der synes at have udviklet sig en særegen forvaltningskultur, hvor sundhedspersonale belønnes med naturalier som frugtordninger, sociale events o.l. for forskningsrelaterede opgaver.
4. At der er risiko, for at hospitalerne uretmæssigt finansierer forskning for private virksomheder med skatteborgerfinansierede driftsbevillinger.
5. At regionernes tilsyn ikke har sikret et betryggende grundlag for hospitalernes forvaltning af forskningsmidler.

Ad 1) Hospitalernes ledelse og interne kontroller

Statsrevisorernes kritik:

At hospitalernes ledelse og interne kontroller i alt for mange tilfælde ikke har sikret, at basale retningslinjer for anvendelse af forskningsmidlerne er blevet fulgt, fx godkendelse af udgiftsbilags formål og relevans.

Region Midtjyllands kommentar:

Region Midtjylland har konstateret, at der er eksempler på bilag, hvor udgiften ikke er dokumenteret tilstrækkeligt i økonomisystemet, men næsten alle disse posteringer har enten haft et indlysende formål eller det er vurderet, at de har været rimelige efter at have indhentet yderligere forklaringer hos forskerne. Der har ikke været stillet krav om, at der skal foreligge elektronisk dokumentation i økonomisystemet. I alle de tilfælde, hvor vi har anmodet om dokumentation, er den blevet forevist på papir.

Region Midtjylland anerkender, at der i mange tilfælde har manglet angivelse af formål og deltagere, hvorfor der er sat ekstra fokus herpå fremadrettet.

Ad 2) Styring af forskningsprojekterne

Statsrevisorernes kritik:

At styringen af forskningsprojekterne er uigennemsigtig, fordi nye og gamle forskningsmidler blandes sammen, og projekter kan henstå inaktive over flere år.

Region Midtjyllands kommentar:

Region Midtjylland har med FAS-regulativet præciseret, at der skal ske løbende opfølgning på alle forskningsprojekter. Det er ikke tilladt at have inaktive projekter over flere år med mindre, der er anført en årsag.

I Beretningen omtales i Boks 3 en bevilling på kr. 16 millioner, der indsættes på en løbende konto. Aarhus Universitetshospital modtog den 13. juli 2007 brev om bevillingen til indkøb af apparatur. Fire dage senere den 17. juli 2007 blev kr. 16 millioner indsat på Aarhus Universitetshospitals driftsbankkonto. Det var ikke muligt, at nå at få oprettet et særskilt projekt på så få dage. Derfor blev det besluttet at anvende den allerede oprettede løbende konto så indbetalingen kunne placeres og driftsbankkontoen afstemmes. De første udbetalinger skete allerede i løbet af efteråret 2007. I maj 2008 var der yderligere to udbetalinger og den 8. januar 2009 blev det sidste beløb for apparaturet betalt.

Der burde have været oprettet et særskilt projekt i 2007, men for at undgå at historikken gik tabt, blev det besluttet at fastholde beløbet på den løbende konto, da man vidste, at der var tale om få posteringer samt at hele beløbet skulle anvendes til indkøb af apparatur indenfor en overskuelig periode. En gennemgang af sagen viser, at den er veldokumenteret.

Ad 3) Adskillelse af omkostninger til forskning og drift

Statsrevisorernes kritik:

At hospitalerne ikke i tilstrækkelig grad adskiller omkostningerne til forskning fra omkostninger til den almindelige drift. Regionerne og hospitaler har således ikke sikkerhed for, at relevante direkte og indirekte omkostninger bliver dækket. Der synes at have udviklet sig en særegen forvaltningskultur, hvor sundhedspersonale belønnes med naturalier som frugtordninger, sociale events o.l. for forskningsrelaterede opgaver.

Region Midtjyllands kommentar:

I situationer, hvor der eksempelvis ikke er ledig kontorplads til rådighed til forskerne, kan det forekomme at forskningsmidlerne anvendes til anskaffelse af nødvendige kontorfaciliteter inklusiv it-udstyr. Disse omkostninger dækkes ikke af den almindelige driftsbevilling, hvis der er tale om medarbejdere, der udelukkende er ansat i forskningsprojekter. Efter Region Midtjyllands opfattelse er der ikke tale om tilfældig sammenblanding af interne og eksterne omkostninger.

På et stort universitetshospital er forskning og klinik tæt forbundne. Eksempelvis er alle kliniske behandlinger på Onkologisk afdeling protokollerede, dvs. de indgår i kliniske forskningsprojekter. Det vil i de fleste tilfælde ikke være muligt at adskille udgifter til forskning og udgifter til klinik. Der er afdelinger med medarbejdere der udelukkende arbejder med forskning, hvor alle udgifter naturligt afholdes af forskningsmidler.

Region Midtjylland mener ikke, at vi har en "særegen forvaltningskultur", hvor sundhedspersonale belønnes med naturalier mv. Det er ikke vores opfattelse, at forskerne generelt belønnes med frugtordninger, sociale events.

Ad 4) Risiko skatteborgerfinansieret forskning

Statsrevisorernes kritik:

At der er risiko, for at hospitalerne uretmæssigt finansierer forskning for private virksomheder med skatteborgerfinansierede driftsbevillinger.

Region Midtjyllands kommentar:

Region Midtjylland har den opfattelse, at det er en del af vores aktivitet at udføre relevant forskning på vores hospitaler. Ved oprettelse af et projekt foretages vurdering af forbrug af ressourcer fra andre afdelinger (røntgen, laboratorieydelser mv.) og der aftales afregning herfor. I sagens natur er der behov for at udøve skøn af forbrug af ressourcer fra de forskellige afdelinger, men der tages stilling hertil inden projektet godkendes.

Regionsrådet stiller via driftsbevillinger midler til rådighed for forskningen. Ikke til gavn for private firmaer, men til gavn for patientbehandlingen mv.

Ad 5) Regionernes tilsyn

Statsrevisorernes kritik:

At regionernes tilsyn ikke har sikret et betryggende grundlag for hospitalernes forvaltning af forskningsmidler.

Region Midtjyllands kommentar:

Ultimo 2013 besluttede Region Midtjylland i samarbejde med den eksterne revision at udføre en større undersøgelse af forskningskonti Region Midtjylland. I foråret 2014 blev der analyseret på 250.000 posteringer fra forskningskonti på regionens hospitaler i perioden 2009 – 2013. Der blev lavet stikprøvevis kontrol af bilag.

Den omfattende gennemgang af forskningskonti viste, at forskerne generelt er både ansvarlige og nøjsomme i deres omgang med forskningsmidler og at tilbagebetalingskravene var små i forhold til den samlede omsætning af forskningsmidler som i den fem-årige periode var på ca. 2 mia kr. Undersøgelsen førte til at der blev skrevet ni rapporter, hvor der var grund til nærmere efterforskning af bilag. Set i forhold til mængden af gennemgåede bilag var det meget få uregelmæssigheder, der blev fundet. Der var tilfælde af manglende bilagsdokumentation, men der blev indhentet dokumentation/forklaringer i forbindelse med undersøgelsen.

Undersøgelsen påpegede, at der var behov for tydeliggørelse og præcisering af reglerne, så forskerne ikke bevidst eller ubevidst overtræder reglerne. Arbejdet med at tydeliggøre reglerne var allerede igangsat inden undersøgelsen blev gennemført. Efterfølgende blev der arbejdet videre med dette.

Region Midtjylland arbejder kontinuerligt med forbedring af vores systemer og procedurer. Det er vores opfattelse, at vi har et betryggende grundlag for hospitalernes forvaltning af forskningsmidler.

Region Midtjyllands foranstaltninger:

Region Midtjyllands regionsråd godkendte 20. august 2014 "Regulativ vedrørende eksternt finansierede projekter mv. i Region Midtjylland (FAS-regulativ)". Regulativet erstatter den tidligere "Administrativ vejledning vedr. ekstern finansiering af forskningsprojekter mv. i Region Midtjylland (FAS)". Region Midtjylland har altså allerede inden rigsrevisionen

offentliggjorde deres Beretning til Statsrevisorerne vedtaget et nyt regulativ, hvori det er tydeliggjort og præciseret, hvorledes forskningsmidlerne skal håndteres.

I forhold til den tidligere vejledning er det i det nye regulativ præciseret, at det er regionen, der ejer donerede forskningsmidler og at regionens regnskabsregler også gælder for forskningsmidler. En væsentlig ændring i forhold til tidligere er, at forskerne fremover ved projektoprettelsen skal underskrive på, at de kender reglerne og har til hensigt at følge dem.

Som supplement til FAS-regulativet blev der i efteråret 2014 udarbejdet et appendix, der mere præcist beskriver en række emner, som kontrollen i foråret indikerede, at der var behov for tydeliggørelse af reglerne for.

I november 2014 blev der afholdt informationsmøder, hvor alle forskere i regionen og det administrative personale var indbudt. På informationsmøderne blev FAS-regulativet og det tilhørende appendix gennemgået.

Region Midtjyllands Interne Kontrol er pt. i gang med at foretage en tilsvarende undersøgelse, som den der blev foretaget i foråret 2014. Denne gang omhandler undersøgelsen kun perioden 1. januar 2014 – 28. februar 2015 til gengæld omfatter undersøgelsen bilag for hele regionen og der skelnes ikke mellem interne og eksterne konti. Regionens regler gælder både driftsbevillinger og eksterne bevillinger, derfor skelnes der ikke herimellem ved denne kontrol.

Venlig hilsen

Bent Hansen

/

Bo Johansen